

3 DOORSTROOMFINALITEIT

Info over de vakfiche

Geldig van 1 januari 2026 tot en met 31 december 2026. Je gebruikt deze vakfiche voor deze studierichtingen in de **3^e graad doorstroomfinaliteit**:

- bedrijfswetenschappen
- welzijnswetenschappen

De punten die je voor dit vak behaalt, zijn geldig voor alle studierichtingen uit deze lijst.

Waarom leer je dit vak?

Engels is een wereldtaal. Je komt al vroeg in contact met Engels, door film, tv, muziek, het internet ... en dit zal in de toekomst niet verminderen. Integendeel, de Engelse taal en de Engelstalige cultuur zijn dominant aanwezig in domeinen zoals ontspanning, wetenschappen, onderwijs en het bedrijfsleven. Je leert Engels om teksten over al deze thema's te kunnen lezen of beluisteren. Hoe beter je het Engels beheerst, hoe beter je je doel zal bereiken. Bovendien leer je zo ook de cultuur van je anderstalige gesprekspartner beter kennen en begrijpen.

Hoe gebruik je deze vakfiche?

Een vakfiche bevat alle informatie die je nodig hebt om te studeren en om je examen met succes af te leggen. We geven je dus niet alleen de leerstof maar ook uitleg over hoe het examen verloopt, wat je moet meebrengen, hoe we je examen beoordelen en welk cursusmateriaal je kan gebruiken om je voor te bereiden.

In de hoofdstukken *Wat moet je leren?* en *Wat moet je kunnen?* gebruiken we altijd dezelfde symbolen, zodat duidelijk is voor jou wat je moet kennen en kunnen op het examen.

Leerdoel

Bij elk hoofdstuk krijg je eerst een korte beschrijving van het leerdoel: een algemene omschrijving van de competenties die je moet verwerven.

Dit moet je **kennen**

Dit is een opsomming van alle begrippen en concepten die je tijdens je voorbereiding moet leren. Je moet deze ondersteunende kennis gebruiken in de opdrachten van het

Dit moet je **kunnen**

examen en zo bewijzen dat je de competenties echt onder de knie hebt.

Hier vind je wat meer in detail terug wat je moet kunnen aan de hand van de leerstof die je gestudeerd hebt. Je bereidt je voor op het examen vanuit concrete problemen en situaties.

Extra info

Soms geven we extra info of verwijzen we naar een vorig hoofdstuk.

Wat moet je leren?

Voor jouw richting is het ERK-niveau B1 van toepassing. Het ERK (Europees Referentiekader) is een instrument om het niveau waarop je een taal beheerst te beschrijven.

De leermiddelen die je verder in deze vakfiche vindt, focussen dan ook op dat niveau. Let op: je score op ERK-zelftests helpt je je kennis in te schatten, maar biedt geen garantie op slagen voor de Examencommissie. De verwijzing naar het ERK is slechts richtinggevend: je zal ook teksten krijgen die iets uitdagender zijn.

Wil je meer weten over het Europees referentiekader voor talen (ERK)? Je vindt meer info in de publicatie Taalprofielen 2015: <https://www.slo.nl/@4301/taalprofielen-2015/>.

Woordenschat

We verwachten dat je frequente en minder frequente woorden, woordcombinaties en uitdrukkingen kent om een gesproken of geschreven tekst over diverse thema's uit het dagelijkse leven, de samenleving en het schoolleven vlot te kunnen begrijpen. Woordenschat leren is dus nooit een doel op zich.

Deze thema's kunnen op het examen aan bod komen:

- Dagelijks leven en sociaal leven
- Economie en consumptie
- Eten en drinken
- Gezondheid en psychologie
- Kunst, cultuur en geschiedenis
- Literatuur
- Milieu en duurzaamheid
- Natuur en dieren
- Opleiding, school- en beroepsleven

- Politiek en maatschappij
- Reizen en landen
- Sport en vrije tijd
- Taal en taalbeschouwing
- Transport en verkeer
- Wetenschap, informatica en technologie
- Wonen

Je mag tijdens het examen een online woordenboek gebruiken maar je hebt niet de tijd om elk woord op te zoeken. Zorg er dus voor dat je over voldoende woordenschat beschikt. Hoe rijker je woordenschat, hoe vlotter de informatieverwerking zal verlopen. De handboeken, websites en apps die we opsommen op het einde van de vakfiche geven je een goed beeld van de woordenschat die je moet beheersen.

Grammatica

Je moet inzicht in taal hebben en de grammatica voldoende beheersen om teksten vlot te begrijpen.

We illustreren dat met een aantal voorbeelden:

- Modale hulpwerkwoorden (*can, may, should, could, must ...*) hebben een grote invloed op de interpretatie.
- Persoonlijke voornaamwoorden verwijzen naar personen, voorwerpen, begrippen of plaatsen in een voorafgaande zin. Om inzicht te hebben in de samenhang tussen de zinnen en de tekst goed te kunnen begrijpen moet je weten waar het voornaamwoord naar verwijst.
- Je weet dat *indirect speech* gebruikt wordt om iemand anders' woorden weer te geven zonder die letterlijk te citeren.
- De *passive voice* komt vaak voor in krantenkoppen omdat de nadruk gelegd wordt op het lijdend voorwerp, en niet op het onderwerp.

Deze grammaticale begrippen moet je beheersen:

woordsoorten

zelfstandige naamwoorden (*nouns*)

getal: enkelvoud – meervoud
(*number: singular – plural*)

bezitsvormen (*possessives*)

lidwoorden (*articles*)

bepaald en onbepaald (*definite and indefinite*)

woorden die hoeveelheid aanduiden (*quantifiers*)

much, many, a lot, very, etc.

voornaamwoorden (*pronouns*)

persoonlijk (*personal*)

aanwijzend (*demonstrative*)

bezittelijk (*possessive*)

vragend (*interrogative*)

betrekkelijk (*relative*)

onbepaald (*indefinite*)

wederkerend (*reflexive*)

hoofd- en rangtelwoorden
(*cardinal and ordinal numerals*)

bijvoeglijke naamwoorden (*adjectives*)

plaats in de zin (*position in a sentence*)

trappen van vergelijking (*degrees of comparison*)

werkwoorden (regelmatige en frequente
onregelmatige werkwoorden)
verbs (regular and frequent irregular strong verbs)

wederkerende werkwoorden (*reflexive verbs*)

onpersoonlijke werkwoorden (*impersonal verbs*)

modale hulpwerkwoorden (*modal auxiliaries*)

frequente semi-auxiliaries

imperatief en infinitief (*imperative and infinitive*)

gerund

'do' om iets te benadrukken (*emphatic 'do'*)

tegenwoordige tijd:

there is/there are

present simple

present continuous

present perfect simple

present perfect continuous

verleden tijd:

past simple

past continuous

past perfect simple

toekomstige tijd:

simple future (WILL future)

going to future

present simple to talk about the future

voorzetsels en voorzetselgroepen (*prepositions*)

in, at, under, up, next to, ...

bijwoorden op -ly en andere vormen (*adverbs*)

slowly, luckily, happily, ...

trappen van vergelijking (*degrees of comparison*)

nevenschikkende en onderschikkende
voegwoorden (*coordinating and subordinating
conjunctions*)

however, because, but, yet, since, ...

zinsbouw

bouw van enkelvoudige en samengestelde zinnen
(*structure of main clauses and compound sentences*)

nevenschikking, onderschikking

voorwaardelijke bijzinnen (*conditionals: zero, first*)

indirecte vraag en rede (*indirect speech*)

actieve en passieve zinnen (*active and passive voice*)

betrekkelijke bijzinnen met 'that', 'who', 'whose', 'which', 'when', 'where', 'why' (*relative clauses*)

zinnen (*sentences*)

ontkennend (*negative*)

mededelend/bevestigend (*affirmative/positive*)

vragend (*interrogative*)

bevelend (*imperative*)

uitroepend (*exclamative*)

zinsdelen (*phrases*)

onderwerp (*subject*)

persoonsvorm (*finite verb phrase*)

lijdend voorwerp (*direct object*)

meewerkend voorwerp (*indirect object*)

congruentie: onderwerp-persoonsvorm
(*congruence: subject-verb agreement*)

De handboeken, websites en apps die we opsommen op het einde van de vakfiche geven je een goed beeld van de grammatica die je moet beheersen.

Wat moet je kunnen?

Lezen en luisteren

- Je bepaalt het **onderwerp** van een tekst: je zegt in 1 of enkele woorden waarover een tekst gaat.
Voorbeeld: de klimaatverandering
- Je bepaalt de **hoofdgedachte** van een tekst: je zegt in een zin wat de belangrijkste boodschap van een tekst is.
Voorbeeld: de klimaatverandering bedreigt sommige diersoorten met uitsterven.
- Je bepaalt de **hoofdpunten** van een tekst: dat zijn alle inhoudelijke elementen die de hoofdgedachte ondersteunen.
Voorbeeld:
 - de oorzaken van klimaatverwarming
 - de gevolgen voor dieren
 - toekomstverwachtingen
- Je selecteert de **informatie** die je nodig hebt.
Voorbeeld: je haalt uit de tekst welke dieren met uitsterven worden bedreigd.
- Je herkent **tekstverbanden**.
Voorbeeld: je bepaalt wat de functie is van alinea 3 ten opzichte van alinea 2 (oorzaak, gevolg, toelichting, verklaring, tegenstelling, vergelijking, weerlegging ...).
- Je geeft **overeenkomsten** en **verschillen** aan tussen je eigen cultuur en culturen waarin Engels gesproken wordt.
Op het examen zal je teksten krijgen waarin bepaalde socioculturele aspecten belicht worden zoals het dagelijkse leven, leefomstandigheden, gewoontes, sociale verhoudingen, waarden en normen, lichaamstaal en sociale conventies.
Voorbeelden: je haalt uit een tekst wat de eetgewoonten zijn in het Verenigd Koninkrijk; je merkt op dat in de VS mensen elkaar vaak onmiddellijk met de voornaam aanspreken.

Deze soorten lees- en luisterteksten moet je kunnen begrijpen:

Informatieve teksten: teksten die je informatie geven over een bepaald onderwerp
Voorbeelden: een krantenartikel, een mededeling, een interview, een nieuwsitem

Persuasieve teksten: teksten die je proberen te overtuigen of te beïnvloeden
Voorbeelden: een reclamefilmpje, een campagne tegen alcohol in het verkeer, een flyer van een politieke partij

Opiniërende teksten: teksten waarin iemand zijn mening geeft

Voorbeelden: een recensie van een film, een beoordeling van een museum, een reactie op sociale media

Prescriptieve teksten: teksten die je uitleggen wat of hoe je iets moet doen

Voorbeelden: een waarschuwing, een bijsluiters, een instructiefilmpje op YouTube, een schoolreglement, een knutselopdracht

Narratieve teksten: teksten die feiten en gebeurtenissen weergeven op een verhalende manier

Voorbeelden: een videoblog, een toneelstuk, een podcast, een reportage

Literaire teksten: teksten met een esthetische waarde die vaak inspelen op emoties

Voorbeelden: een lied, een gedicht, een cartoon, een strip, een kortverhaal, een fragment uit een roman

Voor het examen Engels moet je teksten kunnen begrijpen en analyseren. Analyseren betekent dat je informatie niet altijd letterlijk in de tekst terugvindt en dat je verbanden moet leggen tussen verschillende delen van een tekst of tussen verschillende teksten.

Strategieën

Strategieën kunnen je helpen om succesvol te communiceren. Je kan bij **lezen** en **luisteren** deze strategieën gebruiken:

- Stel jezelf enkele vragen: **wat** weet ik al over het onderwerp? **Waarover** zou de tekst kunnen gaan?
- Gebruik het communicatiemodel: **van wie** is de tekst? **Waarom** heeft de spreker of schrijver de tekst gemaakt? **Voor wie** is de tekst bedoeld?
- Maak gebruik van de visuele **hulpmiddelen** die een tekst biedt, zoals de titel en tussentitels, benadrukte woorden, een foto, een tekening of grafiek bij een leestekst, of beelden bij een videofragment.
- Let op **structuuraanduiders**. Dat zijn **verwijswoorden** zoals persoonlijke voornaamwoorden (bijv. *they*) en **signaalwoorden** (bijv. *first, next, then, but*). Die signaalwoorden helpen je om de gedachtegang van een tekst te reconstrueren.
- Maak een onderscheid tussen **hoofd- en bijzaken**.
- Leid de **betekenis van onbekende woorden en zinnen af** uit de context, je voorkennis of de manier waarop een woord is gevormd. Soms kan je ook gebruikmaken van je kennis van je moedertaal of van andere vreemde talen.

- Bepaal of de betekenis van een woord dat je niet kent echt belangrijk is. Zoek onbekende woorden die echt noodzakelijk zijn om de tekst te begrijpen op in een digitaal **woordenboek**. Je vindt het woordenboek dat je kan gebruiken op onze website: [Voorbereiden op je examen bij de Examencommissie secundair onderwijs | Vlaanderen.be](https://www.vlaanderen.be/examencommissie-secundair-onderwijs/voorbereiding).

Informatie over het examen

Zo ziet het examen eruit

Je legt het examen af in het examencentrum in Brussel. Het examen duurt 120 minuten.

Er zijn verschillende vraagtypes: invulvragen, sleepvragen, dropdownvragen, meerkeuzevragen ... Elk vraagtype heeft een eigen instructiezin, die aangeeft wat je precies moet doen.

Bij de meeste opdrachten horen prenten, foto's, stukjes tekst ... Wat je met deze bronnen moet doen, staat duidelijk aangegeven in de opdracht.

Tijdens het examen mag je gebruik maken van spellingscontrole en een eenvoudig woordenboek. We raden je aan om thuis te oefenen met deze hulpmiddelen. Je vindt op de website ook een oefenexamen waarmee je de verschillende vraagtypes kan inoefenen. Uiteraard is dit geen echt examen: de bedoeling is dat je de techniek van de digitale vraagtypes in de vingers krijgt. Alle info om je voor te bereiden vind je op onze website: www.vlaanderen.be/examencommissie-secundair-onderwijs/voorbereiding.

Dit neem je mee

Je identiteitskaart of een geldig alternatief. In het examenreglement vind je wat geldige alternatieven zijn.

Je laat al je persoonlijke spullen achter in een locker in de onthaalruimte.

Als je een gsm/smartphone of smartwatch, maar ook cursusmateriaal of samenvattingen bij je hebt in de examenruimte beschouwen we dit als examenfraude.

Dit krijg je van ons

Je krijgt van ons het materiaal dat je nodig hebt om je examen te maken:

- een balpen en kladpapier
- hoofdtelefoon

In je examen zitten links naar de websites die je mag gebruiken tijdens je examen, zoals het digitale woordenboek en de spellingscontrole.

Zo verloopt het examen

Je meldt je aan bij de balie met je identiteitskaart of een geldig alternatief.

In het examenlokaal zelf mag je geen persoonlijke spullen bij je hebben. Na je aanmelding aan het onthaal berg je daarom je jas, je tas of rugzak én je gsm op in een locker.

Je leest de instructies op de examencomputer en tikt de code van de examensticker in om je examen te starten.

Als je klaar bent, sluit je je examen af met de knop beëindigen. Dat kan ten vroegste 15 minuten na de start van het examen. Geef je kladblad af aan de toezichter.

Zo beoordelen we je examen

Er is geen giscorrectie.

onderdeel	gewicht
Lezen	50%
Luisteren	50%

Met deze leermaterialen kan je studeren

De Examencommissie stelt geen studiematerialen ter beschikking. Je kan studiemateriaal kopen in een (online) boekhandel of ontlenen en raadplegen in een bibliotheek. De bibliotheken van de lerarenopleiding aan de universiteit of de hogeschool bieden heel wat leermiddelen aan.

We hebben voor jou een selectie gemaakt van interessante boeken, websites en ander materiaal. Uiteraard mag je ook ander studiemateriaal gebruiken.

Let op! Mogelijk is bepaald studiemateriaal niet langer verkrijgbaar of zijn de meest recente werken nog niet opgenomen. Ook websites veranderen soms van naam of worden aangepast. Als je niet op de juiste website terechtkomt, kan je die proberen te vinden via een goede zoekmachine.

Leerboeken en methodes

Methode	Uitgeverij	Gegevens
On Track 5 (ed.2023)/OnTrack 6 (ed. 2024)	Van In	www.vanin.be
Contact 5/6 (DO/DG)	Plantyn	www.plantyn.com
New Strike 5/6	Pelckmans	www.pelckmans.be
English Plus: level 3/level 4 Life Vision: Intermediate Insight (intermediate/upper intermediate) Headway 5 th edition (intermediate/upper intermediate) Link it: level 5/level 6 Project explore: level 4	Oxford University Press	https://elt.oup.com
English File Fourth Edition intermediate B1	Oxford University Press	https://elt.oup.com
Oxford word skills: intermediate: student's pack	Oxford University Press	https://elt.oup.com
Work on your Vocabulary – Intermediate B1	Harper Collins	https://intertaal.nl
English Vocabulary in Use: Pre-Intermediate and Intermediate Fourth Ed. Cambridge University Press	Cambridge University Press	https://www.cambridge.org/
Collins, T. (2017) Correct Your English Errors, Second Edition.	McGraw-Hill Education.	

Websites

Website	Hoe kan deze site je helpen? Wat vind je hier?
https://dialangweb.lancaster.ac.uk/ http://www.cambridgeenglish.org/test-your-english/ http://www.examenglish.com/leveltest/index.php	Deze websites kunnen je helpen je ERK-niveau in te schatten. Let op, je scores op zelftests bieden geen garantie op slagen voor de Examencommissie.
https://www.examenglish.com/CEFR/B1.htm https://www.examenglish.com/B1/index.php	Op deze website vind je een combinatie van verschillende vaardigheden. Deze pagina's zijn specifiek gekoppeld aan een ERK-niveau B1.
https://www.bbc.co.uk/learningenglish/	Hier vind je gevarieerde oefeningen woordenschat en grammatica. Je kan hier ook vaardigheden inoefenen.
www.englishpage.com	Hier vind je gevarieerde oefeningen grammatica, vooral werkwoorden en tijden.
https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/grammar/online-grammar/	Hier vind je uitleg over grammatica en kan je vervolgens oefeningen maken. (beta-versie)
www.tolearnenglish.com	Naast gevarieerde oefeningen vind je hier ook een chatroom, spelletjes en audio- en videofragmenten.
www.englishexercises.org	Hier vind je gevarieerde oefeningen woordenschat en grammatica.
http://www.independent.co.uk http://www.bbc.com/news/ http://www.telegraph.co.uk/ http://www.cnn.com/ www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish www.bbc.co.uk/newsround	Als je vreemde talen leert, moet je ook gevoeligheid ontwikkelen voor verschillen en gelijkenissen tussen je eigen cultuur en de cultuur van de mensen die de taal spreken. Op deze websites vind je teksten die deze gevoeligheid aanscherpen.
https://learnenglish.britishcouncil.org	Op deze website vind je zowel oefeningen op vaardigheden (lezen en luisteren) als op grammatica en woordenschat. Deze

	oefeningen zijn opgedeeld volgens ERK-niveau. Kies niveau B1. Er worden ook verschillende grammatica-onderwerpen uitgelegd.
https://www.newsinlevels.com	Een website waar je actuele nieuwsberichten kan lezen en het niveau van het Engels waarin het bericht werd geschreven, kan aanpassen.
https://spellcheckplus.com www.spellboy.com	Deze website kan je gebruiken om het schrijven van teksten te oefenen. Deze tool markeert mogelijke spel- en grammaticafouten en geeft hierover uitleg wanneer je met je pointer op het gemarkeerde woord staat.
https://www.speechactive.com/english-pronunciation-lessons/	Op deze website krijg je tips om je uitspraak te verbeteren.
https://glish.com/free	Kies "English". Daarna kies je wat je wil doen: je kan met de chatbot praten of een ander scenario kiezen. Als je op de microfoon klikt, wordt opgenomen wat je zegt en krijg je een reactie.
https://pi.ai	Een gratis chatbot die werkt met AI.

Overige

Apps/YouTube-kanalen/tijdschriften	Hoe kan dit je helpen? Wat vind je hier?
https://www.englishscore.com/english-test/the-score	Met deze app kan je je taalniveau testen. Let op: je scores op zelftests bieden geen garantie op slagen voor de Examencommissie.

https://app.mondly.com/home	Met deze app kan je woordenschat in conversatie oefenen.
https://www.memrise.com/nl/engels-leren	Met deze app kan je vooral woordenschat trainen, maar ook chatten met Membot.
https://www.grammarly.com	Deze app werkt met een AI-schrijffassistent en helpt je met het vermijden van spel- en grammaticafouten.
https://tandem.net	Dit is een taaluitwisselingsapp die jou verbindt met studenten die vloeiend Engels spreken en jouw moedertaal willen leren.
https://nl-nl.duolingo.com https://www.babbel.com https://www.lingq.com/nl	Met behulp van deze apps kan je zelfstandig een basiskennis Engels verwerven.
https://coach.microsoft.com/nl-nl	Deze app helpt je met je uitspraak: je leest een tekst in en je krijgt feedback en tips. Er zijn verschillende niveaus.

Tijdschriften (online)	Hoe kan dit je helpen? Wat vind je hier?
Educatieve tijdschriften	
Just English	Je kan één exemplaar gratis online lezen. Kies secondary level. https://www.justenglish.com/magazines/
British Council Magazine	https://learnenglish.britishcouncil.org/general-english/magazine-zone
Online kranten en tijdschriften	
Reader's Digest	Verhalen en anekdotes met de nadruk op human interest. https://www.rd.com/
The Guardian	Online versie van de Britse kwaliteitskrant. Het meeste materiaal is gratis beschikbaar. https://www.theguardian.com/europe
Time	Online versie van het Amerikaanse actiemagazine. https://time.com/magazine/

People	Online versie van de Amerikaanse populaire krant. https://people.com/
Shortlist	Online magazine waarbij de nadruk ligt op lijstjes van beste dingen in verschillende interessevelden. https://www.shortlist.com/

Online woordenboeken en naslagwerken	Extra informatie
https://en.wiktionary.org/wiki/Wiktionary:Main Page https://www.vandale.nl/opzoeken https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/ https://www.merriam-webster.com/ https://www.dictionary.com/ https://dictionary.cambridge.org/dictionary/learner-english/	Bevatten ook synoniemenwoordenboek, rijmwoordenboeken. Je kan er de uitspraak van een woord opzoeken.

3 DOORSTROOMFINALITEIT

Info over de vakfiche

Geldig van 1 januari 2026 tot en met 31 december 2026. Je gebruikt deze vakfiche voor deze studierichtingen in de **3de graad doorstroomfinaliteit**:

- bedrijfswetenschappen
- welzijnswetenschappen

De punten die je voor dit vak behaalt, zijn geldig voor alle studierichtingen uit deze lijst.

Waarom leer je dit vak?

Engels is een wereldtaal. Je komt al vroeg in contact met Engels, door film, tv, muziek, het internet ... en dit zal in de toekomst niet verminderen. Integendeel, de Engelse taal en de Engelstalige cultuur zijn dominant aanwezig in domeinen zoals ontspanning, wetenschappen, onderwijs en het bedrijfsleven. Je leert Engels om in al deze domeinen vlot, succesvol en gepast te kunnen communiceren. Hoe beter je het Engels beheerst, hoe beter je je doel zal bereiken. Bovendien leer je zo ook de cultuur van je anderstalige gesprekspartner beter kennen en begrijpen.

Hoe gebruik je deze vakfiche?

Een vakfiche bevat alle informatie die je nodig hebt om te studeren en om je examen met succes af te leggen. We geven je dus niet alleen de leerstof maar ook uitleg over hoe het examen verloopt, wat je moet meebrengen, hoe we je examen beoordelen en welk cursusmateriaal je kan gebruiken om je voor te bereiden.

In de hoofdstukken *Wat moet je leren?* en *Wat moet je kunnen?* gebruiken we altijd dezelfde symbolen, zodat duidelijk is voor jou wat je moet kennen en kunnen op het examen.

Leerdoel

Bij elk hoofdstuk krijg je eerst een korte beschrijving van het leerdoel: een algemene omschrijving van de competenties die je moet verwerven.

Dit moet je **kennen**

Dit is een opsomming van alle begrippen en concepten die je tijdens je voorbereiding moet leren. Je moet deze ondersteunende kennis gebruiken in de opdrachten van het

Dit moet je kunnen

examen en zo bewijzen dat je de competenties echt onder de knie hebt.

Hier vind je wat meer in detail terug wat je moet kunnen aan de hand van de leerstof die je gestudeerd hebt. Je bereidt je voor op het examen vanuit concrete problemen en situaties.

Extra info

Soms geven we extra info of verwijzen we naar een vorig hoofdstuk.

Wat moet je leren?

Voor jouw richting is het ERK-niveau B1 van toepassing. Het ERK (Europees Referentiekader) is een instrument om het niveau waarop je een taal beheerst te beschrijven.

De leermiddelen die je verder in deze vakfiche vindt, focussen dan ook op dat niveau. Let op: je score op ERK-zelftests helpt je je kennis in te schatten, maar biedt geen garantie op slagen voor de Examencommissie. De verwijzing naar het ERK is slechts richtinggevend: je zal ook teksten krijgen die iets uitdagender zijn.

Wil je meer weten over het Europees referentiekader voor talen (ERK)? Je vindt meer info in de publicatie Taalprofielen 2015: <https://www.slo.nl/@4301/taalprofielen-2015/>.

Woordenschat

Je moet frequente woorden beheersen om teksten te begrijpen, en om zelf teksten te schrijven of om te spreken over diverse thema's uit het dagelijkse leven, de samenleving en het schoolleven. Woordenschat leren is dus nooit een doel op zich.

Deze thema's kunnen op het examen aan bod komen:

- Dagelijks leven en sociaal leven
- Economie en consumptie
- Eten en drinken
- Gezondheid en psychologie
- Kunst, cultuur en geschiedenis
- Literatuur
- Milieu en duurzaamheid
- Natuur en dieren
- Opleiding, school- en beroepsleven
- Politiek en maatschappij
- Reizen en landen
- Sport en vrije tijd

- Taal en taalbeschouwing
- Transport en verkeer
- Wetenschap, informatica en technologie
- Wonen

Je mag tijdens het examen een online woordenboek gebruiken maar je hebt niet de tijd om elk woord op te zoeken. Zorg er dus voor dat je over voldoende woordenschat beschikt. Hoe rijker je woordenschat, hoe vlotter de informatieverwerking en communicatie zal verlopen. De handboeken, websites en apps die we opsommen op het einde van de vakfiche geven je een goed beeld van de woordenschat die je moet beheersen.

Grammatica, uitspraak en spelling

Je moet inzicht in taal hebben en de grammatica voldoende beheersen om vlot, succesvol en gepast te kunnen communiceren.

We illustreren dat met een aantal voorbeelden:

- Modale hulpwerkwoorden (*can, may, should, could, must ...*) hebben een grote invloed op de interpretatie.
- Je maakt je tekst levendig door te variëren tussen verschillende soorten zinnen en zinslengtes.
- Je gebruikt voornaamwoorden om (storende) herhalingen te vermijden.
- Signaalwoorden en voegwoorden zorgen voor samenhang in je tekst.
- Je kan gebruik maken van *indirect speech* om iemand anders' woorden weer te geven zonder die letterlijk te citeren.
- Wanneer je de nadruk wil leggen op het lijdend voorwerp, en het onderwerp minder belangrijk is, gebruik je de *passive voice*.

Deze grammaticale begrippen moet je kunnen toepassen:

woordsoorten

zelfstandige naamwoorden (*nouns*)

getal: enkelvoud – meervoud
(*number: singular – plural*)

lidwoorden (*articles*)

woorden die hoeveelheid aanduiden (*quantifiers*)

voornaamwoorden (*pronouns*)

bijvoeglijke naamwoorden (*adjectives*)

werkwoorden (regelmatige en frequente
onregelmatige werkwoorden)
verbs (regular and frequent irregular strong verbs)

bezitsvormen (*possessives*)

bepaald en onbepaald (*definite and indefinite*)

much, many, a lot, very, etc.

persoonlijk (*personal*)

aanwijzend (*demonstrative*)

bezittelijk (*possessive*)

vragend (*interrogative*)

betrekkelijk (*relative*)

onbepaald (*indefinite*)

wederkerend (*reflexive*)

plaats in de zin (*position in a sentence*)

trappen van vergelijking (*degrees of
comparison*)

wederkerende werkwoorden (*reflexive verbs*)

onpersoonlijke werkwoorden (*impersonal
verbs*)

modale hulpwerkwoorden (*modal auxiliaries*)

frequente semi-auxiliaries

imperatief en infinitief (*imperative and
infinitive*)

gerund

'do' om iets te benadrukken (*emphatic 'do'*)

tegenwoordige tijd:

there is/there are

present simple

present continuous

present perfect simple
present perfect continuous

verleden tijd:

past simple
past continuous
past perfect simple

toekomstige tijd:

simple future (WILL future)
going to future
present simple to talk about the future

voorzetsels en voorzetselgroepen (*prepositions*)

in, at, under, up, next to, ...

bijwoorden op -ly en andere vormen (*adverbs*)

slowly, luckily, happily, ...

trappen van vergelijking (*degrees of comparison*)

nevenschikkende en onderschikkende
voegwoorden (*coordinating and subordinating
conjunctions*)

however, because, but, yet, since, ...

zinsbouw

bouw van enkelvoudige en samengestelde zinnen
(*structure of main clauses and compound
sentences*)

nevenschikking, onderschikking

voorwaardelijke bijzinnen (*conditionals: zero,
first*)

indirecte vraag en rede (*indirect speech*)

actieve en passieve zinnen (*active and passive
voice*)

betrekkelijke bijzinnen met 'that', 'who',
'whose', 'which', 'when', 'where', 'why' (*relative
clauses*)

zinnen (*sentences*)

ontkennend (*negative*)

mededelend/bevestigend (*affirmative/positive*)

vragend (*interrogative*)

bevelend (*imperative*)

uitroepend (*exclamative*)

zinsdelen (*phrases*)

onderwerp (*subject*)

persoonsvorm (*finite verb phrase*)

lijdend voorwerp (*direct object*)

meewerkend voorwerp (*indirect object*)

congruentie: onderwerp-persoonsvorm
(*congruence: subject-verb agreement*)

fonologische elementen en spelling

uitspraak van klanken en klankencombinaties
(*pronunciation of sounds and sound clusters*)

gebruik van woord- en zinsklemtoon
(*word stress and sentence stress*)

articulatie
(*articulation*)

intonatie
(*intonation*)

relatie klank- en schriftbeeld
(*sound-letter relationship*)

letters van het alfabet
(*letters of the alphabet*)

spelling van in te zetten woorden
(*spelling*)

De handboeken, websites en apps die we opsommen op het einde van de vakfiche geven je een goed beeld van de grammatica die je moet beheersen.

Wat moet je kunnen?

Lezen

Je verwoordt schriftelijk in het Engels je **eigen beleving en interpretatie** als je een literaire tekst leest of beluistert.

Voorbeelden: je legt uit waarom sommige aspecten van een gedicht of een verhaal je aanspreken, waarom je je identificeert met een bepaald personage, of je ook al zoiets hebt meegemaakt, waarom de tekst een bepaald gevoel bij je oproept, waarom de stijl of vorm je aanspreekt. Je verzint een einde bij een verhaal.

Schrijven, spreken en interactie

- Je legt alledaagse **sociale contacten**: begroeten, aanspreken, afscheid nemen, iets voorstellen, bedanken, uitnodigen, je verontschuldigen, reageren op verontschuldigen, je waardering uiten.
- Je geeft en vraagt **informatie**.
Voorbeelden: je telefoneert naar de gemeente om te vragen hoe je je identiteitskaart kan vernieuwen; je geeft info over het sportaanbod in jouw gemeente.
- Je geeft je **mening**.
Voorbeeld: je overlegt met een vriend over welke outfit je het beste draagt naar een speciaal event.
- Je **vertelt** iets.
Voorbeeld: je beschrijft hoe je werkdag eruitziet op je stageplek.
- Je **legt** iemand iets **uit**.
Voorbeeld: je maakt een filmpje over hoe je je favoriete smoothie klaarmaakt.
- Je probeert iemand te **overtuigen**.
Voorbeeld: je schrijft een sollicitatiebrief voor een stage.

Bij een spreekopdracht ben je alleen aan het woord. Bij een gesprek moet je reageren op je gesprekspartner. We verwachten dat je een gesprek kan beginnen, gaande houden en beëindigen, en dat je in een discussie op een gepaste manier om het woord kan vragen.

Je moet zowel voorbereid als onvoorbereid aan een gesprek kunnen deelnemen.

Vereisten

Aan welke vereisten moet je tekst of mondelinge opdracht minimaal voldoen?

Taakvoltooiing	Het doel wordt bereikt. Je boodschap komt over. Wat je schrijft of vertelt, is volledig en voldoende uitgewerkt. De inhoud is helder, correct en ter zake. Je respecteert de opgegeven lengte.
Woordenschat	Je beheerst een brede woordenschat. Je gebruikt frequente woorden, woordcombinaties en vaste uitdrukkingen correct.
Grammatica en zinsbouw	Je beheerst de grammatica goed. Fouten verstoren de communicatie niet. Je vormt eenvoudige samengestelde zinnen.
Tekststructuur en samenhang	Je tekst of wat je vertelt heeft een gepaste en herkenbare tekststructuur (inleiding, midden, slot) met een beperkte mate van complexiteit en met duidelijke herkenbare tekstverbanden (onder meer door gebruik van signaalwoorden).
Register en beleefdheidsconventies	Je gebruikt een gepast register (neutraal of informeel) en gepaste beleefdheidsconventies. Vermijd scheldwoorden zoals <i>sh*t</i> en <i>f*ck</i> .

Specifiek voor schrijven en schriftelijke interactie

Tekstopbouw en lay-out	De opbouw van je tekst is duidelijk herkenbaar (titel, alinea's) en de lay-out is gepast.
Spelling en leestekengebruik	Spelfouten en fouten tegen leestekens staan het tekstbegrip niet in de weg.

Specifiek voor spreken en mondelinge interactie

Lichaamstaal	Je gebruikt een gepaste lichaamstaal.
Spreektempo en vlotheid	Je spreekt vrij vlot ondanks mogelijke pauzes en herformuleringen.
Uitspraak en intonatie	Je uitspraak is over het algemeen duidelijk te verstaan en belemmert het begrip van de boodschap meestal niet.

Strategieën

Strategieën kunnen je helpen om succesvol te communiceren. Je kan bij **schrijven**, **spreken** en **interactie** deze strategieën gebruiken:

- Gebruik het communicatiemodel: **waarom** schrijf of spreek je? **Voor wie** is je boodschap bedoeld? **Met wie** communiceer je? **Wat** wil je precies vertellen? **Welk kanaal** gebruik je daarvoor (mail, blogbericht ...)?
- Maak een **schrijf- of spreekplan** met kernwoorden.
- Pas je taal aan de ontvanger aan. Respecteer de **beleefdheidsconventies** en gebruik de juiste **toon**. Vermijd scheldwoorden of uitdrukkingen die als scheldwoorden kunnen worden opgevat (*shit*, ...). Vergeet niet om voldoende *please* en *thank you* te zeggen. In een brief of e-mail gebruik je altijd een naam achter de aanspreking, 'Dear' bv. *Dear Mr. Smith*.
- Gebruik **lichaamstaal** als je spreekt om je boodschap beter over te brengen. Schat tijdens het gesprek de lichaamstaal van je gesprekspartner in om er goed op te reageren.
- **Speel in** op wat je gesprekspartner schrijft of zegt. Toon **interesse** in de ander en toon **respect**.
- Heb je niet begrepen wat je gesprekspartner zei? Vraag dan om de boodschap te **herhalen** of om **trager te spreken**.
- Soms heb je de indruk dat je gesprekspartner jou niet begrijpt. **Herhaal** dan je boodschap of **formuleer ze op een andere manier**.
- Zit je vast en weet je niet goed hoe je iets moet formuleren? Laat je dan niet ontmoedigen, maar probeer je doel te bereiken met de woorden en structuren die je wél al kent.
- Maak gebruik van een online **woordenboek** en een online **spellingcontrole**. Het woordenboek en de spellingcontrole die je kan gebruiken, vind je op onze website: [Voorbereiden op je examen bij de Examencommissie secundair onderwijs | Vlaanderen.be](https://www.examen.be/voorbereiden-op-je-examen-bij-de-examencommissie-secundair-onderwijs-vlaanderen-be).
- **Lees** je tekst grondig **na**: is de communicatie helder, gepast en vlot?

Informatie over het examen

Zo ziet het examen eruit

Je examen bestaat uit 3 onderdelen:

- Spreekopdracht (thuis)
- Digitaal examen
- Gesprek

De spreekopdracht neem je thuis op en kan je indienen tot de dag vóór je digitale examen.

Je digitale examen leg je af in het examencentrum in Brussel. Je maakt 2 schrijfoopdrachten. Na je digitale examen voer je een mondeling gesprek. Je krijgt 15 minuten voorbereidingstijd voor 1 opdracht. Het examen duurt 10 minuten.

Alle info om je voor te bereiden vind je op onze website:

<https://www.vlaanderen.be/examencommissiesecundaironderwijs/examens-afleggen/taalexamen>

Tijdens het examen mag je gebruikmaken van een spellingcontrole en een eenvoudig woordenboek. We raden je aan om thuis te oefenen met deze hulpmiddelen. Bereid je voor met de info op onze website: <https://www.vlaanderen.be/examencommissiesecundaironderwijs/voorbereiding>.

Dit neem je mee

Je identiteitskaart of een geldig alternatief. In het examenreglement vind je wat geldige alternatieven zijn.

Je laat al je persoonlijke spullen achter in een locker in de onthaalruimte.

Als je een gsm/smartphone of smartwatch, maar ook cursusmateriaal of samenvattingen bij je hebt in de examenruimte beschouwen we dit als examenfraude.

Dit krijg je van ons

Je krijgt van ons het materiaal dat je nodig hebt om je examen te maken:

- een balpen en kladpapier
- hoofdtelefoon
- In je examen zitten links naar de websites die je mag gebruiken tijdens je examen, zoals het digitale woordenboek en de spellingscontrole.

Zo verloopt het examen

Als je je spreekopdracht tijdig hebt ingediend, mag je deelnemen aan het examen in het examencentrum. Je meldt je aan bij de balie met je identiteitskaart of een geldig alternatief. Je krijgt 2 inlogcodes.

In het examenlokaal zelf mag je geen persoonlijke spullen bij je hebben. Na je aanmelding aan het onthaal berg je daarom je jas, je tas of rugzak én je gsm op in een locker.

Je leest de instructies op de examencomputer en tikt de code van je digitale examen in om je examen te starten. Als je klaar bent, sluit je je examen af met de knop beëindigen. Dat kan ten vroegste 15 minuten na de start van het examen. Geef je kladblad af aan de toezichter.

Als je klaar bent, ga je terug naar de wachtruimte tot je naar de voorbereidingsruimte kan voor je mondeling deel. Je wordt opgeroepen via het scherm in de wachtruimte.

In het voorbereidingslokaal log je met je tweede code in op een examencomputer. Je krijgt je opdracht digitaal, maar kan op papier voorbereiden. De examiner haalt je op als het tijd is voor je gesprek in de cockpit.

Lees de volledige uitleg over het taalexamen op de website:

<https://www.vlaanderen.be/examencommissiesecundaironderwijs/examens-afleggen/taalexamen>

Zo beoordelen we je examen

Er is geen giscorrectie.

onderdeel	gewicht
Literatuurbeleving	2%
Spoken	8%
Schrijven	30%
Schriftelijke interactie	30%
Mondelinge interactie	30%

Met deze leermaterialen kan je studeren

De Examencommissie stelt geen studiematerialen ter beschikking. Je kan studiemateriaal kopen in een (online) boekhandel of ontlenen en raadplegen in een bibliotheek. De bibliotheken van de lerarenopleiding aan de universiteit of de hogeschool bieden heel wat leermiddelen aan.

We hebben voor jou een selectie gemaakt van interessante boeken, websites en ander materiaal. Uiteraard mag je ook ander studiemateriaal gebruiken.

Let op! Mogelijk is bepaald studiemateriaal niet langer verkrijgbaar of zijn de meest recente werken nog niet opgenomen. Ook websites veranderen soms van naam of worden aangepast. Als je niet op de juiste website terechtkomt, kan je die proberen te vinden via een goede zoekmachine.

Leerboeken en methodes

Methode	Uitgeverij	Gegevens
On Track 5 (ed.2023)/OnTrack 6 (ed. 2024)	Van In	www.vanin.be
Contact 5/6 (DO/DG)	Plantyn	www.plantyn.com
New Strike 5/6	Pelckmans	www.pelckmans.be
English Plus: level 3/level 4 Life Vision: Intermediate Insight (intermediate/upper intermediate) Headway 5 th edition (intermediate/upper intermediate) Link it: level 5/level 6 Project explore: level 4	Oxford University Press	https://elt.oup.com

English File Fourth Edition intermediate B1	Oxford University Press	https://elt.oup.com
Oxford word skills: intermediate: student's pack	Oxford University Press	https://elt.oup.com
Work on your Vocabulary – Intermediate B1	Harper Collins	https://intertaal.nl
English Vocabulary in Use: Pre- Intermediate and Intermediate Fourth Ed. Cambridge University Press	Cambridge University Press	https://www.cambridge.org/
Collins, T. (2017) Correct Your English Errors, Second Edition.	McGraw-Hill Education.	

Websites

Website	Hoe kan deze site je helpen? Wat vind je hier?
https://dialangweb.lancaster.ac.uk/ http://www.cambridgeenglish.org/test-your-english/ http://www.examenglish.com/leveltest/index.php	Deze websites kunnen je helpen je ERK-niveau in te schatten. Let op, je scores op zelftests bieden geen garantie op slagen voor de Examencommissie.

https://www.examenglish.com/CEFR/B1.htm https://www.examenglish.com/B1/index.php	Op deze website vind je een combinatie van verschillende vaardigheden. Deze pagina's zijn specifiek gekoppeld aan een ERK-niveau B1.
https://www.bbc.co.uk/learningenglish/	Hier vind je gevarieerde oefeningen woordenschat en grammatica. Je kan hier ook vaardigheden inoefenen.
www.englishpage.com	Hier vind je gevarieerde oefeningen grammatica, vooral werkwoorden en tijden.
https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/grammar/online-grammar/	Hier vind je uitleg over grammatica en kan je vervolgens oefeningen maken. (beta-versie)
www.tolearnenglish.com	Naast gevarieerde oefeningen vind je hier ook een chatroom, spelletjes en audio- en videofragmenten.
www.englishexercises.org	Hier vind je gevarieerde oefeningen woordenschat en grammatica.
http://www.independent.co.uk http://www.bbc.com/news/ http://www.telegraph.co.uk/ http://www.cnn.com/ www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish www.bbc.co.uk/newsround	Als je vreemde talen leert, moet je ook gevoeligheid ontwikkelen voor verschillen en gelijkenissen tussen je eigen cultuur en de cultuur van de mensen die de taal spreken. Op deze websites vind je teksten die deze gevoeligheid aanscherpen.
https://learnenglish.britishcouncil.org	Op deze website vind je zowel oefeningen op vaardigheden (lezen en luisteren) als op grammatica en woordenschat. Deze oefeningen zijn opgedeeld volgens ERK-niveau. Kies niveau B1. Er worden ook verschillende grammatica-onderwerpen uitgelegd.
https://www.newsinlevels.com	Een website waar je actuele nieuwsberichten kan lezen en het niveau van het Engels waarin het bericht werd geschreven, kan aanpassen.
https://spellcheckplus.com	Deze website kan je gebruiken om het schrijven van teksten te oefenen. Deze tool

www.spellboy.com	markeert mogelijke spel- en grammaticafouten en geeft hierover uitleg wanneer je met je pointer op het gemarkeerde woord staat.
https://www.speechactive.com/english-pronunciation-lessons/	Op deze website krijg je tips om je uitspraak te verbeteren.
https://gliglish.com/free	Kies “English”. Daarna kies je wat je wil doen: je kan met de chatbot praten of een ander scenario kiezen. Als je op de microfoon klikt, wordt opgenomen wat je zegt en krijg je een reactie.
https://pi.ai	Een gratis chatbot die werkt met AI.

Overige

Apps/YouTube-kanalen/tijdschriften	Hoe kan dit je helpen? Wat vind je hier?
https://www.englishscore.com/english-test/the-score	Met deze app kan je je taalniveau testen. Let op: je scores op zelftests bieden geen garantie op slagen voor de Examencommissie.
https://app.mondly.com/home	Met deze app kan je woordenschat in conversatie oefenen.
https://www.memrise.com/nl/engels-leren	Met deze app kan je vooral woordenschat trainen, maar ook chatten met Membot.
https://www.grammarly.com	Deze app werkt met een AI-schrijffassistent en helpt je met het vermijden van spel- en grammaticafouten.
https://tandem.net	Dit is een taaluitwisselingsapp die jou verbindt met studenten die vloeiend Engels spreken en jouw moedertaal willen leren.

https://nl-nl.duolingo.com https://www.babbel.com https://www.lingq.com/nl	Met behulp van deze apps kan je zelfstandig een basiskennis Engels verwerven.
https://coach.microsoft.com/nl-nl	Deze app helpt je met je uitspraak: je leest een tekst in en je krijgt feedback en tips. Er zijn verschillende niveaus.

Tijdschriften (online)	Hoe kan dit je helpen? Wat vind je hier?
Educatieve tijdschriften	
Just English	Je kan één exemplaar gratis online lezen. Kies secondary level. https://www.justenglish.com/magazines/
British Council Magazine	https://learnenglish.britishcouncil.org/general-english/magazine-zone
Online kranten en tijdschriften	
Reader's Digest	Verhalen en anekdotes met de nadruk op human interest. https://www.rd.com/
The Guardian	Online versie van de Britse kwaliteitskrant. Het meeste materiaal is gratis beschikbaar. https://www.theguardian.com/europe
Time	Online versie van het Amerikaanse actiemagazine. https://time.com/magazine/
People	Online versie van de Amerikaanse populaire krant. https://people.com/
Shortlist	Online magazine waarbij de nadruk ligt op lijstjes van beste dingen in verschillende interessevelden.

	https://www.shortlist.com/
--	---

Online woordenboeken en naslagwerken	Extra informatie
https://en.wiktionary.org/wiki/Wiktionary:Main Page https://www.vandale.nl/opzoeken https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/ https://www.merriam-webster.com/ https://www.dictionary.com/ https://dictionary.cambridge.org/dictionary/learner-english/	Bevatten ook synoniemenwoordenboek, rijmwoordenboeken. Je kan er de uitspraak van een woord opzoeken.